

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ENCAUSSE, GÉRARD Kabbala: tradiția secretă a occidentului /

Papus; trad.: Radu Duma. - Ed. a 8-a. - București: Herald, 2018

ISBN 978-973-111-509-2

I. Duma, Radu (trad.)

14

29

Papus

La Kabbale

(Tradition secrète de l'occident)

Traité élémentaire de science occulte

© Éditions Georges Carré

Paris, 1892, XV-ième edition, 1977

Toate drepturile rezervate. Nicio parte a acestei cărți nu poate fi reprodusă sau transmisă sub nicio formă și prin niciun mijloc, electronic sau mecanic, inclusiv fotocopiere, înregistrare sau prin orice sistem de stocare a informației, fără permisiunea editorului. Ediție în limba română publicată de Editura Herald. Copyright © 2018.

PAPUS

KABBALA

TRADIȚIA SECRETĂ
A OCCIDENTULUI

ȘTIINȚA SECRETĂ

Traducere din limba franceză:
RADU DUMA

EDITURA HERALD
București

Cuvânt înainte

5

KABBALA

Partea întâi

DIVIZIUNILE KABBALEI

TRADIȚIA EBRAICĂ ȘI LUCRările CARE SE REFERĂ LA EA

§1. Considerații preliminare	9
§2. Masorah	11
§3. Mishnah	13
§4. Talmudul	17
§5. Kabbala	17
Analiza Zoharului	22
Kabbala practică	25

Partea a doua

ÎNVĂȚĂTURILE KABBALEI

CAP I. Preliminarii	31
CAP II. Alfabetul ebraic	36
CAP III. Numele divine	45
CAP IV. Sephirothurile	61
CAP V. Filozofia Kabbalei	78
CAP VI. Sufletul după Kabbala	99

Partea a treia

TEXTELE

Introducere	115
Sepher Yetzirah	118
Cele cincizeci de porți ale înțelepciunii	130
Cele treizeci și două de căi ale Inteligenței	133

Partea a patra
BIBLIOGRAFIA REZUMATĂ A KABBALEI

BIBLIOGRAFIA KABBALEI	137
§1. Principalele bibliografii ale Kabbalei	138
§2. Lucrări despre Kabbala	140

ȘTIINȚA SECRETĂ

INTRODUCERE

TRI-UNITATEA - CORESPONDENȚELE ȘI ANALOGIA -
ASTRALUL

153

CAPITOLUL I

ȘTIINȚA ANTICHITĂȚII - VIZIBILA MANIFESTARE A
INVIZIBILULUI - DEFINIREA ȘTIINȚEI OCULTE

155

CAPITOLUL II

METODA ÎN ȘTIINȚA ANTICĂ - ANALOGIA - CELE TREI
LUMI - TERNARUL - OPERAȚIILE TEOZOFICE -
LEGILE CICLICE

160

CAPITOLUL III

VIAȚA UNIVERSALĂ - MARELE SECRET AL SANCTUARULUI -
LUMINA ASTRALĂ (FORȚA UNIVERSALĂ) - INVOLUȚIA
ȘI EVOLUȚIA - OMUL DUPĂ PITAGORA

171

CAPITOLUL IV

EXPRIMAREA IDEILOR - SEMNELE - ORIGINEA
LIMBAJULUI ISTORISIRILE SIMBOLICE ȘI INTERPRETAREA
LOR - TABLA DE SMARALD A LUI HERMES - TELESMA -
PIATRA FILOZOFALĂ EXPLICAREA TEXTELOR
HERMETICE - GEOMETRIA CALITATIVĂ NUMELE
PROPRII ȘI UTILITATEA ACESTORA

183

CAPITOLUL V

MAGIA - CELE ZECE PROPOZIȚII DIN „ISIS DEZVĂLUITĂ” DE
H.P.BLAVATSKY - TABLOUL MAGIC AL TETRADEI
LUI AGRIPPA ASTROLOGIA - CITIREA TABELELOR
ANALOGICE ADAPTAREA TERNARULUI

198

CAPITOLUL VI
EXPRESIA SINTETICĂ A IDEILOR - PENTACLELE - ȘARPELE ȘI
SEMNIFFICATIA SA - EXPLICAREA PENTACLELOR - CRUCEA
TRIUNGHIU - PECETEA LUI SOLOMON - DEVIZA LUI
CAGLIOSTRO (カリオストロ) - A 21-A CHEIE A LUI HERMES -
CELE TREI LIMBI PRIMITIVE - SFINXUL ȘI SEMNIFICAȚIA
SA - PIRAMIDELE PENTAGRAMA - TRIUNGHIU
ȘI CARTEA CHENG-PEY

214

CAPITOLUL VII
FRANCMASONERIA - GRADELE SIMBOLICE - GRADELE
TEMPLIERE RAMSAY - RITUL PERFEȚIUNII - RITUL
SCOȚIAN

232

CAPITOLUL VIII
PÂMÂNTUL ȘI ISTORIA SA SECRETĂ - RAM -
MARII MESAGERI DIVINI

248

CAPITOLUL IX
FORMAREA TRADIȚIEI OCCIDENTALE - MOISE - KABBALA -
ELENISMUL - CREȘTINISMUL - IISUS - ZOROASTRU - ARABII -
TRADIȚIA ORIENTALĂ

267

CAPITOLUL X
MICROCOSMOSUL SAU OMUL - ALCĂTUIREA OMULUI
CA TRI-UNITATE - MACROCOSMOSUL SAU NATURA -
ARHETIPUL SAU DUMNEZEU - UNITATEA

292

CAPITOLUL XI
PLANUL ASTRAL - FLUIDELE ASTRALE - IMAGINEA
ASTRALĂ - RAPORTURILE OMULUI CU ASTRALUL

311

CAPITOLUL XII
ȘTIINȚA OCULTĂ ȘI ȘTIINȚA CONTEMPORANĂ -
SOCIETĂȚILE INITIATICE DIN SEC. AL XX-LEA - MAEȘTRII
- UNITATEA

327

CAPITOLUL XIII
ESOTERISMUL RUGĂCIUNII „TATĂL NOSTRU” -
COMUNICAȚIILE ACTIVE - ILUMINISMUL - CALEA
MENTALĂ - CALEA EXPERIMENTALĂ - CALEA MISTICĂ -
CALEA UNITIVĂ

332

EDITURA HERALD

OP.10 - CP.33 Sect. II București
Tel: 021.319.40.60, 021.319.40.61
Fax: 021.319.40.59, 021.319.40.60
Mob: 0744.888.388, 0745.050.020
website: www.edituraherald.ro
e-mail: office@edituraherald.ro

DIVIZIUNILE KABBALEI

TRADIȚIA EBRAICĂ ȘI CLASIFICAREA LUCRĂRILOR REFERITOARE LA EA

§1 CONSIDERAȚII PRELIMINARE

Cel care abordează pentru prima oară studiul Kabbalei nu va fi prea bine lămurit asupra locului exact pe care trebuie să-l atribuie lucrărilor kabbalistice, precum *Sepher Yetzirah* și *Zohar*, în raport cu alte tratate ce se referă la tradiția ebraică.

Se știe în general că în Kabbală sunt expuse regulile cu caracter teoretic și îndrumările de ordin practic ale științei oculte; însă cu greu se poate discerne raportul existent între textul sacru propriu zis și tradiția esoterică. Toate aceste nelămuriri provin din confuzia care se naște de îndată ce se încearcă *clasarea* nenumăratelor compilații ebraice ajunse până în zilele noastre.

Vom încerca, în cele ce urmează, să stabilim o clasificare cât mai riguroasă a diferitelor lucrări redactate de-a lungul timpului, cu scopul sădăt de a fixa tradiția orală. Din păcate nu există, cel puțin după aprecierea noastră, o lucrare suficient de amplă, care să furnizeze informațiile tehnice atât de necesare stabilirii unei bibliografii complete.

La sfârșitul studiului nostru sunt menționate lucrările moderne pe care le-am consultat în vederea elaborării prezentului studiu și, din analiza acestor lucrări, va deveni evidentă dificultatea sarcinii pe care ne-am asumat-o. Iată motivul pentru care nu suntem siguri că am reușit să epuizăm definitiv această vastă problemă, fiind gata să recunoaștem posibilele greseli și omisiuni pe care le-am fi putut comite, și să acceptăm orice completare pertinentă.

Cei ce posedă anumite cunoștințe despre istoria poporului evreu știu că alături de Biblie a existat, dacă nu din totdeauna cel puțin într-un trecut foarte îndepărtat, o *tradiție* menită să explice și să facă înțeleasă Legea (Torah) atât pentru mulțimea profană cât și pentru o anumită categorie de inițiați. Această tradiție, transmisă de-a lungul vremii exclusiv pe cale orală, se baza pe câteva aspecte:

1. Există mai întâi tot ceea ce privea *corpul material* al Bibliei. După cum în evul mediu anumite corporații de lucrători aveau reguli stricte și secrete cu privire la construirea catedralelor, tot așa, *construirea* fiecărui exemplar al Bibliei era supusă unor reguli fixe, care constituiau o parte a tradiției;

2. Există apoi tot ceea ce se privea *spiritul* textului sacru. Comentariile și interpretările vizau cu precădere două aspecte principale: pe de o parte LEGEA, adică ansamblul regulilor ce determină relațiile sociale dintre membrii lui Israel precum și raporturile evreilor cu vecinii și cu Divinitatea; pe de altă parte, DOCTRINA SECRETĂ, adică ansamblul cunoștințelor teoretice și practice prin intermediul căror se putea ajunge la cunoașterea Omului, a Universului și a Divinității.

Corpul material al textului sacru, partea legislativă a acestui text și partea doctrinală a scrierii sfinte, acestea sunt cele trei mari diviziuni ce fac din tradiția ebraică un tot complet format din corp, viață și spirit.

&

Când, aşa cum se spune în comentariul aflat la începutul cărții *Sepher Yetsirah*, „având în vedere proasta stare de lucruri din Israel”, a trebuit să se ia hotărârea fixării diferitelor aspecte ale tradiției orale, au apărut mai multe lucrări importante, având fiindcare menirea de a transmite o anumită parte a acestei tradiții.

Dacă cele afirmate anterior au fost corect înțelese, este lesne de imaginat că stabilirea unei clasificări limpezi și cuprinzătoare a tuturor acestor lucrări nu va fi un lucru simplu.

Tot ce avea legătură cu *corpul* textului, regulile privind modelul de a scrie și de a citi Torah (Legea), considerațiile speciale cu privire la sensul mistic al caracterelor sacre, toate acestea au fost fixate în MASORAH.

Comentariile *traditionale* referitoare la partea legislativă a Torah au format MISHNAH, iar completările *ulterioare* făcute la comentariile tradiționale (ceea ce ar corespunde jurisprudenței noastre actuale) au format GEMARAH. Reunirea într-un tot a acestor două fracțiuni ale părții legislative formează TALMUDUL.

Doctrina secretă era alcătuită din două mari diviziuni: teoria și practica, eșalonată în trei grade: un grad istoric, un grad social, un grad mistic. Ansamblul cunoștințelor cuprinse în aceste două diviziuni constituie KABBALA propriu-zisă.

Numai partea teoretică a Kabbolei a fost fixată în scris și, o dată cu apariția tiparnișelor, și prin tipărire. Această parte teoretică cuprinde două categorii de învățături:

1. Învățătura despre creație și despre misterioasele sale legi (BERESCHIT), rezumată în *Sepher Yetsirah*;

2. Învățătura, mai metafizică, despre *esența divină* și despre modurile sale de manifestare (MERKABAH-Carul ceresc), rezumată în Zohar.

Partea practică a Kabbolei a continuat să circule în special pe cale orală, și numai cu mare dificultate poate fi regăsită în câteva manuscrise risipite prin marile colecții.

La Paris, Biblioteca Națională deține unul dintre cele mai valoroase manuscrise a cărui origine e atribuită regelui Solomon. Aceste documente, cunoscute în general sub numele de *clavicule*, au servit drept sursă de inspirație pentru vechile cărți de farmece (*Marele și Micul Albert, Dragonul Roșu, Enchiridion*) sau pentru ceasloavele cuprinzând formule vrăjitoarești care îi împing pe preoți la alienare mintală (*Descântecul lui Honorius*).

Vom analiza mai în detaliu trăsăturile caracteristice ale lucrărilor referitoare la tradiția esoterică, dar mai întâi vom căuta să rezumăm tot ceea ce a fost expus până acum într-un tabel (pag.12) care să ofere o vizionare de ansamblu.

§2 MASORAH

Masorah formează *corpul* tradiției; ea tratează despre tot ce are legătură cu partea materială a Torah. *Masorah* cuprinde două aspecte principale:

MATERIALĂ sacra <i>(Fixarea textului)</i>	Traditii care se referă la partea a textului sacru.	Povestiri Scripturăi. Manieră de a citi manieră de a scrie textul. Anumite sensuri mistică ale caracterelor sacre.
Corp	Partea legislativă.	Traditia primitivă a lui Moise și a marilor profeti.
LEGEA.	Reguli diverse.	Comentarii despre tradiția lui Moise (Jurisprudență).
Obiceiuri Ceremonii.	Viață civilă.	Bereschît. Generarea, alcătuirea mistică și raporturile celor trei lumi.
Viață		Merkabah. Studiul mistic al lumii divine și al raporturilor sale.
TRADITII diverse care se referă la TORAH	Traditii care se referă la partea SPIRITALĂ a textului sacru <i>(Explicarea textului)</i> .	DOCTRINA SECRETA. Esoterismul Bibliei. Suflet
		Partea religioasă și filosofică
		Hieroglyfism sintetic. Desvoltare. Împărtire. Transpunere mistică a literelor și numelor.
		Manuscrise magice atribuite lui Solomon. <i>(Magie practică)</i> .
TALMUD	(Codul general al Legii).	MISHNAH
		GEMARAH
		SEPHER YETSIRAH
		ZOHAR
		KABBALA
		TAROT

1. Ea pune la îndemână modalitatea de a citi pasajele neclare cu ajutorul punctelor și vocalelor, de a alcătui și pronunța cuvintele și frazele cu ajutorul accentelor.

2. Ea consideră consoanele partea exterioară și materială a Bibliei, și de aceea alcătuiește un registru de hieroglife determinat de forma plastică a Torah (maniera de împărțire a cărților, capitolelor, versetelor, forma literelor etc.), fără a explica totuși semnificația acestor hieroglife.

Cercetătorii care s-au ocupat în mod special de Kabbala, precum Saint-Yves d'Alveydre, Fabre d'Olivet, Claude de Saint-Martin susțin că *Masorah* – ansamblu de formule în întregime exoterice – avea menirea de a răpi limbii ebraice tot ceea ce ar fi putut conduce la înțelesul secret al Torah.

Unii împart *Masorah* în mare și mică. *Biblia rabinică* a fost tipărită pentru prima dată de Daniel Bemberg, care a lucrat ca tipograf la Venetia (1525) și ulterior la Amsterdam (1727).

§3 MISHNAH

În afară de Biblie evreii ortodocși recunosc și alte traduceri cărora le acordă același respect ca și preceptelor *Pentateuh*-ului.

Transmisse inițial prin viu grai și risipite în toate părțile, culese și redactate mai apoi de Iuda cel Sfânt sub numele de *Mishnah*, acestea au fost considerabil dezvoltate de-a lungul vremii de către autorii Talmudului.

Mishnah cuprinde șase secțiuni (*Sedarin*) împărțite în șaizeci de paragrafe sau tratate (*M'sachoth*); fiecare tratat se subdivizează la rândul său în capituloare (*Perakim*). O trecere rapidă prin *Mishnah* se va dovedi suficientă pentru a pune în evidență caracterul acestei părți a tradiției ebraice, lăsând să se întrevadă cu claritate ideea particulară ce a stat la baza alcătuirii sale.

SECTIUNEA ÎNTÂI

Despre semințe,
cuprinzând unsprezece capitole

1. Despre rugăciunea și binecuvântarea zilnică. 2. Despre bucată de pământ care aparține nevoiașului. 3. Despre roade-

le cărora li se refuză dijma, cum trebuie procedat. 4. Despre heterogeni sau despre animalele care nu pot fi împerechea-te; despre semințele ce nu trebuie însămânțate împreună. 5. Despre raporturile anului sabatic. 6. Despre darurile făcute preotului. 7. Despre dijma leviților. 8. Despre a doua dijmă pe care trebuie să o plătească proprietarul la Ierusalim. 9. Despre bucatăria preoților. 10. Despre interdicția de a mâncă fructele unui pom în primii trei ani. 11. Despre trufandalele și fructele care trebuie aduse la templu.

SECȚIUNEA A DOUA

*Despre zilele de sărbătoare,
cuprinzând douăsprezece capitole*

1. Despre sărbătoarea sabatului. 2. Despre bunurile sociale, adică despre faptul că tot orașul este considerat o singură gospodărie. 3. Despre sărbătoarea Paștelui. 4. Despre ciclul pe care fiecare este obligat să-l dea anual bisericii. 5. Despre slujbele făcute la sărbătorile de iertăciune. 6. Despre sărbătoarea tabernacolelor. 7. Despre diferitele treburi interzise în zilele de sărbătoare. 8. Despre ziua anului nou. 9. Despre diferitele zile de abstinенță. 10. Despre citirea cărții *Esther*. 11. Despre zilele sărbătorești. 12. Despre sacrificiul anual; despre cele trei înfățișări la Ierusalim.

SECȚIUNEA A TREIA

*Despre contractele de căsătorie și divorț,
cuprinzând șapte capitole*

1. Despre încuviințarea și despre interdicția de a lua în căsătorie pe soția fratelui. 2. Despre contractul de căsătorie. 3. Despre logodnici. 4. Despre modalitatea de a divorța. 5. Despre jurăminte. 6. Despre persoanele consacrate lui Dumnezeu. 7. Despre fe-mele bănuite de adulter.

SECȚIUNEA A PATRA

*Despre pagubele cauzate
cuprinzând zece părți*

1. Despre drepturile cuvenite păgubașului pentru daunele suferite. 2. Despre drepturile asupra obiectelor găsite, împrumutate sau lăsate în gaj. 3. Despre vânzare, cumpărare, moștenire, garanție și alte raporturi sociale. 4. Despre jurisdicție în general și despre pedepse. 5. Despre cele patruzeci de lovitură. 6. Despre jurăminte. 7. Despre concluziile generale cu privire la drept și mărturii. 8. Despre ceea ce trebuie să facă judecătorul care din greșală a judecat strâmb. 9. Despre idolatrie și despre comerțul cu păgânii. 10. Proverbe morale.

SECȚIUNEA A CINCEA

*Despre darurile sacre
cuprinzând unsprezece părți*

1. Despre daruri. 2. Despre darul făinii. 3. Despre primii născuți. 4. Despre jertfirea animalelor sănătoase sau bolnave. 5. Despre taxa asupra lucrurilor închinatelor lui Dumnezeu și despre plata acesteia. 6. Despre schimbarea darului. 7. Despre violarea lucrurilor sacre. 8. Despre cele treizeci și șase de păcate pentru care se aplică pedeapsa capitală. 9. Despre darul zilnic. 10. Despre construirea templului. 11. Despre porumbei și turturtele.

SECȚIUNEA A ȘASEA

*Despre purificări,
cuprinzând douăsprezece părți*

1. Despre mobile și modul lor de purificare. 2. Despre cortul în care se află moartea. 3. Despre lepră. 4. Despre rămășițele vacii de purificare. 5. Despre diferitele purificări. 6. Despre băile de purificare. 7. Despre menstre. 8. Despre faptul că nu trebuie să se mănânce nimic impur înainte de a fi spălat. 9. Despre fluxul seminal. 10. Despre faptul că cel ce s-a îmbăiat rămâne impur până

16 | la asfințit. 11. Despre spălarea mâinilor. 12. Despre felul în care codița face fructul impur.

&

GEMARAH formează o adevărată culegere de *jurisprudență* bazată pe Mishnah. Reunirea acestor două secțiuni, Mishnah și Gemarah formează *Talmudul*. În legătură cu aceste două culegeri, merită semnalată lucrarea lui Saint-Yves d'Alveydre, *Mission des Juifs*, o adevărată istorie a diferitelor elemente ale tradiției care au legătură cu *Talmudul*. Iată un fragment semnificativ extras din această istorie:

«Mormanul de literatură cazuistică și scolastică care de la întoarcerea din exil a înlocuit puternica intelectualitate a profesorilor, și care a continuat să se înmulțească după distrugerea celui de al treilea templu, timp de zece secole, este cunoscută în general sub numele de *Midrash*, „comentariu”.

Principalele cărări care străbat acest munte de literatură se numesc *Hallachah* sau regula căii și *Haggadah*, sau legenda.

Numai în acest ultim capitol au lăsat comunitățile esoterice să iasă la suprafață ceva din știința lor: Kabbala, Shemata.

Primele culegeri de *Hallachah* sunt un amestec inextricabil de drept civil și de drept canonic, de politică națională și de metodism individual, de legi divine și de legi omenești, amestecându-se și ramificându-se în nenumărate direcții.

Această operă, interesantă de consultat din mai multe puncte de vedere, amintește faimoasele nume ale lui Hillel, Akiba și Simon B. Gamaliel. Însă redactarea finală a lucrării, realizată în anul 220 d.Ch., i se datorează lui Iuda Hamassi. Ea formează *Mishnah* (de la la *shana*, „a învăță”); suplimentele sale sunt cunoscute sub numele de *Tosephtah* și *Boraitha*.

Redactorii perioadei mishnaice, după Soferimii lui Esdras, sunt Tanimii, cărora le-au succedat Amoraimii.

Controversele cu privire la *Mishnah* precum și dezvoltările ulterioare făcute de Amoraimi formează *Gemarah* sau completarea. Aceasta a cunoscut două redactări importante: cea din Palesina sau Ierusalim, la mijlocul sec.al IV-lea d.Ch. și cea din Babilon, în sec. al V-lea d.Ch.

17
Mishnah și *Gemarah* reunite sunt cunoscute sub numele de *Talmud*, care reprezintă continuarea și totodată încheierea reformei primare făcută de Esdras.»

§4 TALMUDUL

Așadar *Talmudul* sau Codul general al Legii s-a format prin reunirea celor două principale culegeri care se referă la partea legislativă a Torah.

Talmudul reprezintă însăși viața tradiției condensată în mai multe tratate. În afara celor două culegeri pe care le-am citat (*Mishnah* și *Gemarah*), *Talmudul* cuprinde și ansamblul unei noi serii de comentarii (*Medrashim*) și adăugiri (*Tosephtah*).

Pentru aprofundarea acestui subiect recomandăm consultarea lucrărilor *La philosophie de la tradition* de Molitor și mai ales *Mission des Juifs* de Saint-Yves d'Alveydre; această ultimă lucrare conține istoria foarte documentată a vicisitudinilor pe care *Talmudul* le-a suferit în decursul timpului.

§5 KABBALA

Partea cea mai elevată a tradiției ebraice, doctrina secretă sau *Kabbala*, reprezintă adevăratul suflet al acestei tradiții.

Se poate observa, consultând schema de la pag. 12, că numai partea teoretică a Kabbalei este mai bine cunoscută, diviziunea practică sau magică fiind ținută în cel mai strict secret sau apărând în treacăt în câteva manuscrise rare.

5.1. KABBALA TEORETICĂ.

De-a lungul vremii, partea teoretică a Kabbalei a fost tratată într-o manieră foarte diferită de autorii care au studiat-o temeinic și și-au convertit efortul de cercetare în lucrări demne de cel mai mare interes.

Un prim grup de cercetători, cel mai numeros de alțfel, a urmat clasificările stabilite de kabbalistii însăși. Acesta este planul

| adoptat de Adam Frank (1843), de Eliphas Levi (1853) și de germanul Isidore Loeb.

Principalele subiecte ale speculațiilor mistice ale timpului sunt cunoscute sub numele de *lucrarea carului* (*Ma'aseh Merkabah*), prin aluzie la carul lui Iezechil, și *lucrarea creației* (*Ma'aseh Bereschit*).

Lucrarea carului sau *Marea Lucrare* (*Dabar gadol*) cuprinde fințele lumii supranaturale, Dumnezeu, puterile cerești, ideile primordiale, „familia cerească”, cum mai este numită câteodată. *Lucrarea creației* cuprinde facerea, natura și raporturile lumii pământene.

&

Prin urmare Kabbala teoretică se compune din două părți:

- Ma'aseh Merkabah - ZOHARUL (lucrarea carului).
- Ma'aseh Bereschit - SEPHER YETSIRAH (lucrarea creației).

Alți autori contemporani, precum S. Munck, apropiindu-se de vechea împărțire adoptată de anumiți kabbaliști (Kircher, de exemplu) împart Kabbala în felul următor:

KABBALA	1. Simbolică	Calcule mistice Themura Gematria Notarikon
	2. Pozitivă și dogmatică	Îngeri și demoni Diviziuni Transmigrarea sufletelor
	3. Speculativă și metafizică	Sephiroth etc.

Clasificarea cea mai completă a Kabbalei este cea stabilită de Molitor; este clasificarea pe care am adoptat-o și noi, întrucât răspunde criteriilor acceptate aproape unanim, având totodată meritul de a le completa prin recunoașterea unei părți practice a Kabbalei (pag.19).

Învățatura tradițională era în același timp *istorică, morală și mistică*, astfel că scrierea sacră ascundea o triplă semnificație, după cum urmează:

1. un înțeles literal, istoric (*pashut*), ce corespunde corpului și templului;
2. un înțeles moral (*rusch*), ce corespunde sufletului și sfântului;
3. un înțeles mistic (*sod*), ce corespunde spiritului și sfintelor.

Primul, desprins îndeosebi din anumite povestiri extrase din viața vechilor patriarhi, se transmitea din generație în generație așa cum se transmitau altădată legendele populare. Aceste povestiri se întâlnesc, risipite în formă de glosă, în manuscrisele biblice și în parafrazele chaldeene.

Sensul moral privea totul din punct de vedere practic, în timp ce sensul misticul, ridicându-se deasupra raporturilor lumii vizibile și trecătoare, plutea fără încetare în sfera eternului.

KABBALA	T E O R E	BERESCHIT Sepher Yetsirah	Primul grad Legende istorice
	T I C Ă	MERKABAH Zohar	Haggadah
	P R A C T	Nimic sau aproape nimic scris	Al doilea grad Morală practică
	I C Ă	MANUSCRISE MAGICE (Clavicule)	Al treilea grad Mistică (Magie practică)

&

Misticul se supunea, aşadar, unei discipline extrem de severe și de secrete, ce impunea o cucernicie sufletească ieșită din comun. Ca atare, un discipol era inițiat în învățatura esoterică doar în virtutea acestor două condiții, fără a se lua în considerare vîrstă sau starea socială.